

Sygn. akt IV U 1182/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 grudnia 2016r. w S.

odwołania D. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 19 sierpnia 2015r., znak: (...)

w sprawie D. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

I. oddała odwołanie,

II. przyznaje i nakazuje wypłacić z sum Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adwokata M. C. prowadzącej Kancelarię Adwokacką w S. kwotę 221,40 (dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy) w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz D. W. z urzędu.

Sygn. akt IV U 1182/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., na podstawie art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił D. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 12 sierpnia 2015 r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona D. W., wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawczyni od 1995r. nieprzerwanie posiadała prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, a jej stan zdrowia od tego czasu nie uległ poprawie. Nieustannie cierpi na schorzenia psychiatryczne, które uniemożliwiają podjęcie jakiejkolwiek pracy. Od 2013r. leczy się w (...) w G.. Wcześniej leczyła się w innych placówkach. Przez cały okres leczenia diagnozowano u niej niepełnosprawność intelektualną i postępujące zmiany otępienne oraz zaburzenia depresyjne. Badania te w zależności od nasilenia choroby w różnych okresach po 1995r. powodowały wydawanie decyzji o całkowitej lub częściowej niezdolności do

pracy. Zwrócono uwagę, że ubezpieczona nie jest osobą samodzielną, wymaga pomocy przy różnych czynnościach życia codziennego, co świadczy o tym, że nie jest w stanie wykonywać jakiejkolwiek pracy. Podniesiono, że u ubezpieczonej stwierdzono opóźniony rozwój psychofizyczny od wczesnego dzieciństwa. Uczęszczała do szkoły specjalnej, a od 1988r. do 1995r. pracowała w zakładzie pracy (...) w W.. Wniesiono o przebadanie ubezpieczonej przez lekarza psychiatrę, który oceni jej stan zdrowia (odwołanie k.1-5 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, a nadto wskazując, że odwołanie nie wnosi do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych i prawnych, które uzasadniałyby zmianę decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k. 12-13 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona D. W., ur. (...), od 25 listopada 1995r. do 31 lipca 2015r. miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. W okresie do 31 lipca 2012r. przyznano jej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, a ostatnio na mocy decyzji z dnia 27 lipca 2012r. uzyskała uprawnienie do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31 lipca 2015r. (decyzja z 27.07.2012r. k.129 akt rentowych). W dniu 23 czerwca 2015r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres (wniosek k.131 akt rentowych). Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 17 lipca 2015r. stwierdził, że nie jest ona niezdolna do pracy (orzeczenie z 17.07.2015r. k.133 akt rentowych). Od powyższego orzeczenia ubezpieczona złożyła sprzeciw, w związku z czym została skierowana na badanie przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z 12 sierpnia 2015r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (sprzeciw k.12-14 dokumentacji lekarskiej; orzeczenie Komisji Lekarskiej z 12.08.2015r. k.135 akt rentowych). Powołane orzeczenie stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji z dnia 19 sierpnia 2015r. odmawiającej D. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres (decyzja z 19.08.2015r. k.136 akt rentowych).

Ubezpieczona ma 51 lat. Ukończyła (...) Szkołę Zawodową (...) w zawodzie sterowniczy procesu chemicznego, ale nigdy nie pracowała w tym zawodzie. W okresie od 1 kwietnia 1987r. do 16 sierpnia 1988r. była zatrudniona we (...) Spółdzielni (...) im. „Gen. W.” w O. na stanowisku szwaczki. Następnie od 22 sierpnia 1988r. do 24 listopada 1995r. wykonywała pracę na stanowisku obuwnika szwacza, a później sprzątaczkę w Spółdzielni (...) w W.. W okresie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy od listopada 1995r. nie była nigdzie zatrudniona (świadczenie pracy z 16.08.1988r. k.5 akt rentowych; świadectwo pracy z 24.11.1995r. k.18 akt rentowych; wyjaśnienia ubezpieczonej k.113v-114 akt sprawy). Ubezpieczona ma wizyty u lekarza psychiatry średnio co 3 miesiące, przyjmuje 1 lek zalecony przez lekarza, nigdy nie była hospitalizowana z przyczyn psychiatrycznych (wyjaśnienia ubezpieczonej k.113v-114 akt sprawy).

D. W. jest dotknięta od urodzenia upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. Od 1995r. jest leczona psychiatrycznie z powodu nawarstwiających się na upośledzenie umysłowe zaburzeń depresyjnych i lękowych. Od 2013r. zgłasza się systematycznie do (...) w G.. Stan psychiczny wnioskodawczyni jest stabilny. Badanie psychologiczne wykazało, że aktualne funkcjonowanie intelektualne D. W. mierzone psychometrycznie mieści się w obszarze pogranicza upośledzenia. Wpływ na wyniki otrzymywane w aktualnym badaniu ma zmiana, jaka nastąpiła w zakresie norm stosowanych do testu (...) (PL2). Stan zdrowia psychicznego D. W. umożliwia jej samodzielne wykonywanie prostych prac, np. w charakterze sprzątaczkę, na ogólnym rynku pracy (opinia biegłych psychiatry M. A. i psychologa N. B. z dnia 8.07.2016r. k.74-75 akt sprawy). Ubezpieczona pod względem intelektualnym funkcjonuje na poziomie pogranicza upośledzenia, nie stwierdzono zmian w ośrodkowym układzie nerwowym. Pod względem emocjonalno-społecznym wnioskodawczyni cechuje się tendencją do reagowania niepokojem, zamartwianiem się. Przejawia też skłonności do wycofywania społecznego. U ubezpieczonej nie stwierdzono niezdolności do pracy z uwagi na stan zdrowia psychicznego. Oprócz niskiego funkcjonowania intelektualnego (na granicy normy i upośledzenia umysłowego lekkiego) wnioskodawczyni od wielu lat cierpi na zaburzenia depresyjne i lękowe mieszane. Mają one u niej podłoże reaktywne, ale też związane są z niskim funkcjonowaniem intelektualnym oraz zaburzeniami przeżywania emocjonalnego (skłonnościami do wycofywania się i tendencje do reagowania lękiem, niepokojem w sytuacjach dla

niej nowych i trudnych). Zaburzenia te wymagają dalszego leczenia ambulatoryjnego pod kontrolą specjalistyczną w (...), ale z racji swojego niepsychotycznego charakteru i łagodnego przebiegu (brak potrzeby leczenia szpitalnego) nie sprowadzają niezdolności do pracy (opinia biegłych psychiatry J. U. i psychologa M. K. z dnia 28.09.2016r. k.101-101v akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie D. W. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.57 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 t.j.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w okresach określonych w przepisach ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W myśl art.12 ust. 1, 2 i 3 w/w ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonej od decyzji organu rentowego odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wymagało ustalenia, czy ubezpieczona po dniu 31 lipca 2015r. jest osobą niezdolną do pracy, a tym samym czy spełnia warunek z art.57 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W postępowaniu, którego przedmiotem jest przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, konieczne jest ustalenie stanu zdrowia osoby ubezpieczonej, z którym to stanem związana jest przedmiotowa niezdolność do pracy. Bezspornie jest to okoliczności, dla ustalenia której niezbędne są wiadomości specjalne, wymagające udziału w procesie biegłych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom osoby ubezpieczonej. Celem ustalenia spornej okoliczności niezdolności do pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych psychiatry i psychologa. Sporządzone w niniejszej sprawie opinie dały podstawy do stwierdzenia, że aktualny stan zdrowia ubezpieczonej nie sprowadza niezdolności do pracy zawodowej zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Opinie dwóch niezależnych zespołów biegłych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom ubezpieczonej są zbieżne. Biegli jednoznacznie wskazywali, iż aktualny stan zdrowia nie sprowadza na ubezpieczoną chociażby częściowej niezdolności do pracy. Przed wydaniem opinii biegli zbadali ubezpieczoną i zapoznali się z dokumentacją medyczną. Wnioskodawczyni miała dotychczas rozpoznane upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. W opiniach sporządzonych na zlecenie Sądu oba zespoły biegłych zwróciły uwagę, że badania psychologiczne wykazały, iż aktualne funkcjonowanie intelektualne ubezpieczonej mierzone psychometrycznie mieści się w obszarze pogranicza upośledzenia. Badanie przeprowadzone przez drugą biegłą psycholog wykazało nawet, że u wnioskodawczyni nie występuje upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim lub umiarkowanym, lecz funkcjonuje ona na pograniczu normy i upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim i brak jest u niej zmian w ośrodkowym układzie nerwowym. Wyjaśniono, że wpływ na wyniki otrzywane w aktualnym badaniu ma zmiana jaka nastąpiła w zakresie norm stosowanych do testu (...) (PL2). Różnice w wynikach badania Skala Inteligencji w aktualnym i wcześniejszych badaniach mogą wynikać ze zmian normalizacyjnych. Wnioskodawczyni miała kilkakrotnie wykonywane badanie inteligencji Skala Inteligencji (...) (PL). Częstość wykonywania badania może prowadzić do wyuczalności odpowiedzi, co poprawia wyniki ilościowe w teście. Ponadto uzyskany wynik w Skali Inteligencji (...) (PL) mieści się w pewnym przedziale wyników. Oznacza to, że pod wpływem gorszego samopoczucia, obniżonego nastroju czy braku współpracy podczas badania wyniki mogą być obniżone i wskazywać na większe dysfunkcje niż wtedy, gdy badany przejawia wyrównany nastrój i jest współpracujący z badającym. Biegli zwrócili również uwagę, że dolegliwości psychiczne występujące u D. W. nigdy nie były na tyle zaawansowane, by niezbędna była hospitalizacja psychiatryczna. Ubezpieczona nigdy nie była kierowana na psychiatryczną kurację szpitalną, co sama potwierdziła składając wyjaśnienia na rozprawie. Aktualnie wnioskodawczyni stosuje leczenie ambulatoryjne pod kontrolą specjalisty w (...), a wizyty odbywają się regularnie

co około 3 miesiące. Stosuje tylko jeden lek, w ocenie biegłych, z dobrym skutkiem. Występujące u wnioskodawczynie zaburzenia depresyjne i lękowe mieszane niewątpliwie wymagają dalszego leczenia, ale z racji niepsychotycznego charakteru i łagodnego przebiegu (brak potrzeby leczenia szpitalnego) nie sprowadzają niezdolności do pracy ze względu na stan psychiczny. W obu sporządzonych w sprawie opiniach biegli o specjalnościach psychiatra i psycholog wskazali, że obecnie ubezpieczona jest zdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Analizując opinie obu zespołów biegłych, Sąd doszedł do przekonania, że stanowią one miarodajny dowód w sprawie, gdyż wydane zostały po zapoznaniu się przez biegłych z dokumentacją medyczną oraz po przeprowadzeniu badania psychiatrycznego i psychologicznego D. W.. Ustalenia biegłych są szczegółowo uzasadnione i zawierają odwołanie do dokumentacji medycznej. Opinie są spójne i logiczne. Ubezpieczona nie zgadzała się z opinią biegłych, wskazując, że w jej ocenie jest niezdolna do pracy z powodu stanu zdrowia psychicznego. Nie zgłosiła jednak żadnych zastrzeżeń merytorycznych do opinii drugiego zespołu biegłych psychiatry i psychologa. Samo zaś niezadowolenie strony z wniosków płynących ze sporządzonej w sprawie opinii nie może stanowić podstawy do dopuszczenia dowodu z opinii innego zespołu biegłych, w szczególności że w sprawie opiniowały dwa zespoły biegłych, których stanowisko co do zdolności wnioskodawczynie do pracy jest zbieżne. Podkreślenia wymaga, iż kluczowa okoliczność stanu zdrowia oraz związana z nią niezdolność do pracy nie może być ustalana przez Sąd samodzielnie lub wyłącznie na podstawie innych dowodów zgłoszonych przez strony postępowania, w tym zeznań świadków. Ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby ubezpieczonej. Wobec powyższego, rozstrzygając sporną okoliczność niezdolności do pracy wnioskodawczynie, Sąd oparł się na dwóch spójnych opiniach psychiatryczno-psychologicznych, w których uznano, że D. W. nie jest niezdolna do pracy.

Prawo do świadczenia ustaje, gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa. Wobec braku stwierdzenia przez powołane w sprawie dwa zespoły biegłych niezdolności do pracy ubezpieczonej, nie została spełniona przesłanka warunkująca przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określona w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazać przy tym należy, iż wszystkie przesłanki nabycia prawa do renty wymienione w art. 57 w/w ustawy muszą być spełnione kumulatywnie, aby prawo to mogło zostać przyznane.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc, odwołanie podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej przez adw. M. C. na rzecz D. W. z urzędu Sąd ustalił na podstawie § 12 ust. 2 z zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 sierpnia 2015r., które obowiązywało w dniu wszczęcia niniejszego postępowania.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku.